

Sygn. akt IV CNP 28/18

POSTANOWIENIE

Dnia 6 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Frąckowiak

w sprawie ze skargi powódki
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku
Sądu Okręgowego w B.
z dnia 11 maja 2016 r., sygn. akt II Ca [...]
w sprawie z powództwa A. F.-P.
przeciwko J. H.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 6 lutego 2019 r.,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Powódka A. F.-P. wniosła o zasądzenie od pozwanego J. H. kwoty 49.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 13 listopada 2011 r.

Wyrokiem z dnia 29 czerwca 2015 r. Sąd Rejonowy w B. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 26.666,66 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1 lutego 2013 r. do dnia zapłaty i oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

Rozpoznający sprawę, na skutek apelacji pozwanego, Sąd Okręgowy w B. wyrokiem z dnia 11 maja 2016 r. (sygn. akt II Ca [...]) zmienił zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że oddalił powództwo w pozostałej części oraz orzekł o kosztach postępowania.

Od orzeczenia sądu drugiej instancji powódka wniosła w dniu 11 maja 2018 r. skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku, zarzucając naruszenie art. 65 § 2 k.c. oraz art. 61 § 1 k.c. Skarżąca wskazała również, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe, gdyż w rozpoznawanej sprawie - ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia, nie przysługuje skarga kasacyjna, ani nie wystąpiły podstawy wznowienia postępowania przewidziane w art. 401¹, 403 i 416¹ k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia - pomijając inne ograniczenia - jest dopuszczalna tylko wtedy, gdy zmiana lub uchylenie zaskarżonego orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Wymaganie to wynika z przyjętego przez prawodawcę założenia, że odpowiedzialność majątkowa Skarbu Państwa przewidziana w art. 77 Konstytucji i art. 417¹ § 2 k.c. może wchodzić w grę tylko wtedy, gdy strona poszkodowana uczyniła wszystko co możliwe, aby nie dopuścić do powstania szkody. Inaczej rzecz ujmując, obowiązkiem strony jest wykorzystanie wszystkich istniejących w systemie środków prawnych i dopiero ich bezskuteczność lub brak może - w wypadku wystąpienia szkody - uzasadniać odpowiedzialność państwa. Pogląd ten odpowiada również tezie, że państwo

demokratyczne, o rozwiniętym społeczeństwie obywatelskim, musi wymagać od członków wspólnoty dbania o swoje prawne interesy i korzystania z dostarczanych przez prawo środków, w tym oczywiście środków zaskarżenia.

Wnosząc skargę, powódka przeoczyła, że w dniu 3 kwietnia 2018 r., a więc przed wniesieniem skargi, do polskiego systemu prawnego wprowadzono kolejny nadzwyczajny środek zaskarżenia, tj. skargę nadzwyczajną, której celem jest eliminacja prawomocnych orzeczeń naruszających zasady lub wolności i prawa człowieka i obywatela określone w Konstytucji albo w sposób rażąco naruszających prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie (art. 89 i nast. ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, Dz.U. z 2018 r., poz. 5 ze zm. - dalej: "u.S.N.").

Zważywszy, że uwzględnienie skargi nadzwyczajnej - zgodnie z art. 398¹⁵ i 398¹⁶ k.p.c. w związku z art. 95 u.S.N. - prowadzi do uchylenia zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania albo do uchylenia zaskarżonego orzeczenia i orzeczenia na nowo co do istoty sprawy, a więc do eliminacji przyczyny "szkody judykacyjnej", jest oczywiste, iż spełniając wymagania określone art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., wnoszący skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku musi wykazać, że wzruszenie zaskarżonego wyroku nie jest możliwe także w wyniku wniesienia skargi nadzwyczajnej.

Wymaga także podkreślenia, że należy odróżnić niemożność zmiany lub uchylenia prawomocnego wyroku w drodze innych środków prawnych, która stanowi przesłanką dopuszczalności skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia (art. 424¹ § 1 k.p.c.), od wiążącego się z tą przesłanką wymagania skargi w postaci wykazania niemożności wzruszenia zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych, które stanowi jej element konstrukcyjny (art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c.).

W konsekwencji odrzucenie skargi następuje nie tylko wtedy, gdy skarżący nie spełnił wskazanego wymagania, tj. nie zawarł w skardze wywodu mającego wykazać, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe (art. 424⁸ § 1 k.p.c.), ale również wtedy, gdy zmiana lub

uchylenie tego wyroku w drodze innych środków prawnych była lub jest możliwa (art. 424⁸ § 2 k.p.c.).

Mając powyższe na względzie należy przyjąć, że poczynawszy od dnia 4 kwietnia 2018 r. strona wnosząca skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku, wypełniając obowiązek przewidziany w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., musi wykazać, że złożyła do uprawnionego organu (art. 89 § 2 u.S.N.) wniosek o wniesienie skargi nadzwyczajnej i nie został on uwzględniony. Niewykazanie tej okoliczności powoduje odrzucenie skargi na podstawie art. 424 § 1 k.p.c.

Z tych przyczyn orzeczono, jak w sentencji.

Na wniosek pozwanego Sąd Najwyższy orzekł o kosztach postępowania ze skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3, art. 108 § 1 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ i art. 424¹² k.p.c.